

Vláda práva nebo vláda pevné ruky?

eFocus

Znáte tu pohádku, jak Honza zabil draka, aby vysvobodil princeznu? A co kdybych vám řekl, že to bylo jinak? Že Honza zabil draka, aby vysvobodil sám sebe?

Honza byl pecivál. Máma jej poslala do světa, aby ho zbavila lenosti. Honza narazil ve světě na království, kterému někdo nasadil krunýř. Tím krunýřem byl drak, který sem odněkud přiletěl, usadil se za humny a tvrdil, že ochrání království před vnějším světem. Chtěl za to jen jednu pannu denně. A lidem to nevadilo. Zvykli si. V krunýři je bezpečno. Nikdo na vás nemůže. Má to ale i druhou stranu mince. Vy nemůžete ven. A taky vám začnou brzy docházet panny. Až zbude jen princezna.

Když Honza dorazil do království, drak už měl princeznu v nebezpečném vnějším světě. Honza si právě začal užívat pohodlí krunýře zakletého království. Měl tu klid, stejně jako doma za pecí. Ale o princezně, která ho zajímala, zde mohl jen snít. Aby ji získal, musel porazit svou lenost a draka – rozbít ten krunýř. Jak víme, šel do toho, zabil draka a osvobodil princeznu. A osvobodil od krunýře nejen celé království, ale i sám sebe!

Každý máme své soukromé krunýře. Jeden velký krunýř máme společný. Stojí v cestě k princezně, která se jmenuje Právní stát. Ten krunýř nám kdysi přivezly ruské tanky a je tu stále, i když tanky už odjely. Jmenuje se Socialistická zákonnost. Je to dračí stvůra, která zdeformovala náš kdysi funkční justiční systém. A tak dnes sledujeme mediální kauzy, které vytváří v přímém přenosu nejvyšší složky státního zastupitelství, přihlížíme tomu, jak neprávnické vytvářejí právní poradny a jak mají právní služby poskytovat neziskové organizace napojené na státní rozpočet. Role orgánů trestní represe sílí a protiváhu mají vytvářet nekvalifikované rady laiků bez právnického vzdělání a právní služby státních podniků. Nabízí se otázka: „Cui bono?“ V čí je to prospěch?

K právnímu státu patří advokáti jako příslušníci svobodné profese, nezávislé na státu. Advokáti, kteří hájí kvalifikovaně zájmy občanů a soukromých korporací, a to i tehdy, dostanou-li se do rozporu se zájmy státu. Ale samozřejmě platí, že lidé a korporace potřebují advokáty jen do té doby, dokud je pro ně důležitější vláda práva než vláda státní byrokracie, státního zastupitelství nebo státní policie, zkrátka než vláda „pevné ruky“.

Z pohledu Socialistické zákonnosti je svobodná advokacie buržoazní přežitek. V právním státě jsou advokáti naopak nepostradatelní pro každodenní nalézání práva. Pokud má být justiční systém vyvážený, nemohou se v soudních síních střetávat profesionálové s laiky. Socha spravedlnosti pak neudrží váhu v rovnováze. Laik se může domnívat, že mu k zajištění spravedlnosti stačí profesionalizované státní zastupitelství a soudy. Praktik ale ví, že státní zástupce v duchu svého jména hájí výhradně zájem státu a že žádný soudce nesmí přemýšlet za účastníka řízení. Soudce, který by to dělal, sestoupí z pozice nad stranami do pozice jedné ze stran, jejichž spor rozhoduje. Je to, jako by rozhodčí v ringu kromě souzení zápasu ještě zasazoval údery jednomu z boxujících soupeřů.

Lidové soudy jsme z právního řádu našťestí odstranili. Zbývá odstranit lidové právní zástupce. Jedině plná profesionalizace justice, zahrnující nejen profesionalizované státní zástupce a soudce ale i profesionály na straně právních zástupců účastníků zajistí vládu práva namísto legitimizace

bezpráví. Ne advokáti, ale lidé a soukromé korporace potřebují ke každodennímu prosazování práva advokátní proces – povinné zastupování stran advokáty v civilním soudním řízení, jak funguje v Anglii, Francii a Německu a jak fungovalo i u nás, než jej po únoru 1948 zrušili komunisté. Jen tak budou v praxi fungovat koncentrovaná soudní řízení, zrychlí se rozhodování soudů, rozhodnutí se stanou předvídatelná a vytvoří se stav právní jistoty, tolik potřebný v soukromých i korporátních právních vztazích. To je ta princezna, kterou získáme, když rozbijeme krunyř Socialistické zákonnosti. Otázka zní: Chceme ten krunyř rozbít? Chceme vládu práva nebo vládu pevné ruky?

JUDr. Michal Žižlavský,

advokát, člen představenstva ČAK a člen Legislativní rady vlády



Advokátní kancelář - Insolvenční správci

[Žižlavský a partneři, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Široká 5

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 947 055

e-mail: ak@zizlavsky.cz



VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

© EPRAVO.CZ – Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)
- [Koupě nemovitosti v Rakousku: vedlejší náklady v praxi](#)
- [Žaloba v civilním právu procesním](#)

- [Legal Innovation Day 2026: AI v právu v praxi - inspirace, konkrétní řešení i prostor Libra](#)
- [KJT: přijedte do Varů diskutovat o problematice reparace škody a újmy](#)